

Inger Knutsson – löpartalangen från Nynäshamn

Av Jonas Hedman

1973 noterade den då 18-åriga Nynäshamns-löparen Inger Knutsson världens näst bästa tid på 1500 m och vann junior-EM med nästan en hel långsida. Hon var svensk friidrotts affischnamn på damsidan och vann det året tre SM-guld och fem av sex landskampslopp. Men så i november samma år fick hon plötsligt problem med vänster knä vilket resulterade i operation två månader senare. En operation som inte blev helt lyckad och i praktiken var början till slutet på karriären. 1979 slutade hon springa och det blev tyst om Inger Knutsson.

Inger började med längdskidåkning i slutet på 60-talet och under barmarksträningen blev det en hel del löpning vilket i kombination med snöfattiga vintrar gjorde att det till slut blev löpning för hela slanten. 1969 gjorde hon sin första riktiga säsong som löpare och blev 14 år gammal SM-sexa på 1500 m när grenen hade SM-premiär.

Året efter gjorde hon sitt första internationella lopp, junior-EM i Paris (sjua på 1500 m) och 1971 blev det en finalplats vid EM i Helsingfors. Som 17-åring kvalificerade sig Inger 1972 för OS i München och satte där svenskt rekord i försöken med 4.11,32. Dagen efter inträffade det tragiska gisslandramat när en grupp från den arabiska terrororganisationen Svarta september dödade fem israeler och en polis, totalt omkom 17 personer. De svenska friidrottstjejerna bodde helt nära den israeliska truppen i den olympiska byn och fick tillfälligt flytta. Alla tävlingar ställdes in påföljande dag och ytterligare en dag senare sprang Inger semifinal men blev utslagen.

Utvecklingskurvan pekade stadigt uppåt och 1973 vann hon fem av sex landskampslopp och tre överlägsna SM-guld. I terräng-SM i Sandviken var Inger 1.21 minuter före tvåan Gunnilla Lindh över de fyra kilometerna!

JEM-guld och knäskada 1973

Säsongsmålet var junior-EM i västtyska Duisburg i slutet av augusti och dit kom Inger i bästa form. Efter en del strykningar – några valde att springa 800 m i stället – ströks försöken och det blev final direkt. Det innebar en extra ”ofrivillig” vilodag vilket passade Inger utmärkt. Två östtyskor drog första varvet varefter Inger höjde tempot och under loppets resterande 1100 m konstant ökade avståndet till de bakomvarande och vann med över nio sekunder på juniorvärldsrekordet 4.07,47!

–Det var en sån där dag då allt stämde! Allt gick så lätt och det var en härlig känsla att vinna så överlägset. Ett annat minne är från resan ner, eller snarare problemen innan vi kom iväg. Jag och Ann Larsson, som tog silver på 400 m, tillhörde Svenska Fri-idrottsförbundets så kallade A-grupp när det gällde träningsbidrag. Vi satsade båda på medalj och ville därför flyga ner istället för att åka nattåg och komma fram dagen före tävlingen som den övriga truppen skulle göra. Förbundet ville inte låta oss flyga ens om vi betalade själva men till slut löste det sig och vi fick flyga men betala själva, berättar Inger 25 år senare.

I oktober 1973 blev det seger i Lidingöloppet och i november ”höstvila” med mycket lugn träning. Alldeles i slutet på november, innan hårdträningen skulle inledas, började vänsterknät krångla. Smärtan höll i sig och i januari lade hon sig på operationsbordet, menisken skulle avlägsnas. När hon vaknade efter operationen fick hon veta att de tagit både yttre och inre menisken. Då var artroskopi inte speciellt utvecklat varför konvalescenstiden blev lång. Ännu 1,5 år efter operationen kunde hon inte sträcka ut benet helt.

Studenten i juni 1974

I juni 1974 tog Inger studenten på Naturvetenskapliga linjen på Fredrika Bremergymnasiet i Handen. Hon gick ut med toppbetyg men var osäker på vad hon ville bli och funderade på läkare. Under sommaren kom hon så smått igång med träningen och under hösten tog hon några ströjobb i Nynäshamn. I slutet på 1974 kunde hon, delvis tack vare Svenska Fri-idrottsförbundet, vistas 1,5 månad nere i spanska Estepona. Där hjälpte hon turister med träning samtidigt som knät blivit så bra att hon kunde träna för fullt själv.

Tankarna på att bli läkare förändrades under hösten och resulterade i att hon i januari började på Tandläkarhögskolan i Stockholm. Hon flyttade in i en etta på Vallhallavägen alldeles nära Stadion och Lilljanskogen – platser som hon tränade mycket på under andra halvan av 70-talet.

Åter på löparbanan 1975

1975 var hon tillbaka på löparbanan men sprang med ett knäskydd under första halvan av säsongen. Precis som 1973 blev det SM-guld på 1500 m, 3000 m och terräng. 3000 m-loppet var av absolut världsklass: 8.56,22 innebar seger med över 37 (!) sekunder.

Finnkampen på Stockholms Stadion den 2 augusti blev årets höjdpunkt. Inger satte upp ett så högt tempo att finska europamästarinnan Nina Holmén helt hängdes av de sista varven. Inger vann med nio sekunder och noterade med 8.51,04 världens näst bästa tid någonsin, bara 4,5 sekunder från Grete Andersens (senare Waitz) världsrekord. Inger var oerhört koncentrerad under loppet och har bara sporadiska minnen av tävlingen:

– Det var ett otroligt liv på läktaren, folk skrek och ropade! De svenska ledarna skrek mellantider men det gick inte att höra dem på grund av allt ståhej. Det kändes stort att slå europamästarinnan!

Tandläkarexamen 1980

Åren 1976–79 kantades av olika typer av skador vilket gjorde att det sällan blev några längre sammanhängande träningsperioder. Det blev en landskamp varje år 1976–78 och sporadiska starter i SM. Sistnämnda år vann hon sitt tionde och sista SM-guld. Ett 5000 m-lopp på Stockholm Stadion i september 1978 kom att bli hennes sista riktiga banlopp. 1979 blev det inga tävlingar alls vilket berodde på skador och att hon var i slutfasen av studierna. Hösten och vintern 1979–80 fungerade träningen bra men så fick hon ont i andra knät, det vänstra, och ordinerades operation. Då orkade hon inte fortsätta längre utan lade löparskorna på hyllan.

I juni 1980 tog Inger sin tandläkarexamen efter fem års studier i Stockholm och flyttade tillbaka till Nynäshamn där hon fick jobb på Folktandvården och fortfarande 1999 arbetar. 1985 gifte hon sig med Per Stålhandske och heter sedan dess Inger Knutsson Stålhandske. 1986 föddes Klara och två år senare Kristin, båda är med i Nynäshamns friidrottsskola. De bor mitt i Nynäshamn, på berget ovanför Nynäshamns Postens redaktion.

Nynäshamn trogen

Precis som den ett år yngre landslagskamraten och sprintern Linda Haglund (Hanvikens SK) blev Inger sin moderklubb trogen genom hela karriären. Hon var i stort sett ensam tjej i Nynäshamns IF och tränade alltid själv men avböjde ändå anbud från bland annat IFK Lidingö.

Pappa Nisse var Ingers tränare under hela karriären trots att han helt saknade tränarbakgrund. En annan som också hjälpte till med träningen var Thore Söderström – SM-medaljör på hinder på 40-talet och pappa till Lennart Söderström som på 70-talet också var SM-medaljör på hinder och representerade NIF.

När Inger 1979 slutade springa var friidrotten ett avslutat kapitel. Även om hon satt med i NIF:s styrelse några år under 80-talets första hälft så var idrotten något hon lagt bakom sig.

Hela prissamlingen och alla klippböcker finns fortfarande kvar hemma hos föräldrarna på Stigbergsgatan i Nynäshamn.

Idag tillåter inte knät träning i någon större utsträckning men ibland blir det en runda på Lövhamnen. Ett friluftsområde i Nynäshamn vars elbelysta 2 km-slinga Inger sprungit otaliga gånger.

Den märkliga knäskadan den där novemberdagen 1973 har Inger en egen teori om:
– Den andra knäskadan, 1979, opererades också – en inflammerad sena på knäts utsida – och den blev sedan helt bra. Det var samma smärta i knät då som 1973. Kanske skulle läkarna inte tagit bort båda meniskerna den gången? Avslutar Sveriges kanske största löpartalang genom tiderna på damsidan.

Inger Knutsson

Född: 8 maj 1955 i Nynäshamn

Längd/vikt under karriären: 169 cm/48 kg

Idrott/gren: Friidrott/medel- långdistanslöpning

Förening: Nynäshamns IF

Meriter: Junior-EM-guld 1500 m 1973; OS-semifinalist 1500 m 1972; EM-12:a 1971; 10 ind. SM-guld, 18 landskamper (10 segrar i 22 lopp), 2 juniorvärldsrekord och 8 svenska rekord 1972–75.

Personliga rekord: 400 m 59,2 (1971); 800 m 2.05,9 (73); 1500 m 4.07,47 (73); 3000 m 8.51,04 (75); 5000 m 17.21,32 (78).